

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

A büntetőügyekben hozott határozatok szerkezeti vázlata

A Stíluskönyv kiegészítése

A vázlat azokra a kúriai határozatokra nyújt szerkezeti javaslatot, amelyeket a Kúria

- harmadfokú eljárás,
- felülvizsgálati eljárás,
- a törvényesség érdekében folytatott jogorvoslati eljárás (a továbbiakban: törvényességi jogorvoslat)

eredményeként hoz, s ezzel az adott ügyben a Kúria eljárását befejezi.

A szerkezeti vázlat egy terhelt egy bűncselekményére vonatkozik, több terhelt és/vagy több bűncselekmény esetén az értelemszerűen bővül.

A vázlat nem érinti

- az ún. közbülső (pervezető jellegű) határozatokat,
- a felülvizsgálati eljárás megszüntetésére vonatkozó határozatokat.

A büntetőügyekben hozott határozatok szerkezeti egységei¹:

- bevezető rész
- rendelkező rész
- indokolás

I.

A határozatok bevezető és rendelkező részének tagolása:

1.) A Kúria határozatainak bevezető és rendelkező része

A határozatok bevezető és rendelkező részét, valamint ezek kapcsolatát illetően a joggyakorlat-elemző csoport **három** - „A”, „B”, „C” - **változatot dolgozott ki**. A változatok közötti választást, miután azok egyike sem élvezett egyhangú támogatottságot, a Büntető Kollégium ülésére bízta. [A csoport vitájában egyébként a „B” változat támogatottsága élvezett többséget.]

Az alább ismertetett mindhárom változat közös vonása: „A KÚRIA” megnevezés alatt – eltérően a más szakágakra vonatkozó Stíluskönybeli javaslattól - nem kerülhet feltüntetésre az, hogy a határozat milyen szinten született, azaz a Kúria azt mint felülvizsgálati bíróság vagy mint harmad- vagy másodfokú bíróság, avagy mint törvényességi jogorvoslatot elbíráló bíróság hozta meg.

A büntető ügyszak sajátos rendkívüli jogorvoslati formájának, a törvényességi jogorvoslatnak az elbírálására utalás – „A KÚRIA” megnevezés alatt „nehézkés”, „stílustalan” lenne, a következetesség igénye pedig a „mint felülvizsgálati bíróság” stb. megjelölés elhagyása mellett szól. A Kúria eljárásának szintje egyébként a későbbi adatokból kiderül.

Mindhárom változat közös vonása az is, hogy az európai államok gyakorlatától eltérően az eljáró tanács összetétele a bevezető részben nem szerepel. A magyar hagyományoknak az felel meg, ha az eljáró tanács tagjai a határozatban kizárólag annak végén mint aláírók szerepelnek.

Valamennyi változat esetén közös végül, hogy az ügy tárgyának megjelölése a Büntető Törvénykönyv Különös Részében írt címek (a korábbi Btk. alkalmazása esetén alcímek) szerint történik. Ügytárgy-lista készítése ezért a büntető ügyszak részére nem szükséges.

Az ügy tárgyának feltüntetése rendszerint a vádban megjelölt bűncselekmény címét követi, függetlenül attól, hogy a bíróság a cselekményt miként minősíti. Nem szükséges azonban a tárgy megjelölése körében a bűncselekmény minősített eseteire utalni, viszont elengedhetetlen törvényi követelmény a bűncselekmény büntetési vagy vétségi alakzatának feltüntetése.

Amennyiben a terhelttel szemben több bűncselekmény miatt folyik az eljárás, az ügytárgy megjelölés – az eddigi gyakorlatot követve – a vád szerinti legsúlyosabb bűncselekmény feltüntetésével „és más bűncselekmény”-re utalással történik.

Az **„A” változat mindenben** az eddig követett szerkesztési gyakorlatot követi. Ahhoz kapcsolódik a rendelkező rész.

Pl. felülvizsgálati ügyben:

KÚRIA

ügyszám

A Kúria Budapesten, ...(dátum)-án tartott nyilvános ülésen/tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t / v é g z é s t:

A ..... (bűncselekmény megnevezése büntetési vagy vétségi alakzatra utalással) miatt ..... (terhelt neve) ellen folyamatban volt büntetőügyben a ..... (az indítványozó) által a terhelt terhére/javára benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva ..... (bíróság) ..... (ügyszám) számú ítéletét/végzését hatályában fenntartja/ megváltoztatja ..... (a megváltoztató rendelkezések)/ hatályon kívül helyezi és az eljárást ..... fokú bíróságot új eljárásra utasítja/ hatályon kívül helyezi és a terhelttel szemben indított büntetőeljárást megszünteti.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült ... forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet/végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Pl. harmadfokú ügyben:

KÚRIA

ügyszám

A Kúria Budapesten, ... (dátum)-án tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t / v é g z é s t:

A ..... (bűncselekmény megnevezése büntetti vagy vétségi alakzatra utalással) miatt ..... (terhelt neve) ellen folyamatban lévő büntetőügyben a ..... (az indítványozó) által benyújtott másodfellebbezést elbírálva a ..... (másodfokú bíróság) ..... (ügyszám) számú ítéletét/végzését helybenhagyja/megváltoztatja .....(a megváltoztató rendelkezések)/ hatályon kívül helyezi és az eljárást első- és/vagy másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja/ hatályon kívül helyezi és a terhelttel szemben indított büntetőeljárást megszünteti.

Az ítélet/végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

A „**B**” és „**C**” változat közös jellemzője az, hogy a határozati forma (ítélet/végzés) megnevezése az eddigi gyakorlattól eltérően nem a határozat bevezető és rendelkező része közé kerül, hanem közvetlenül a „**KÚRIA**” megjelölés alatt helyezkedik el.

A „**B**” változatban a határozat bevezető része az eddig gyakorlattól eltérően nem egyetlen, a Be. 258. § (1) bekezdés b), c), d), e) pontjaiban felsorolt adatokat tartalmazó mondat, hanem egy jól áttekinthető adatsor.

Ez az adatsor a maga teljességében a Kúria bármely szintjén hozott határozatra irányadó.

A bevezető részhez új bekezdésként kapcsolódik az eddig követett gyakorlatnak megfelelő megfogalmazásban a rendelkező rész.

Ebben a változatban a rendelkező rész megfogalmazásából derül ki az, hogy a Kúria a határozatot milyen szinten hozza meg [Pl. a „(...)felülvizsgálati indítványát elbírálva” vagy „(...) másodfellebbezését elbírálva” ... stb.]

Pl.

Felülvizsgálati ügyben:

2

KÚRIA

ítélete/végzése³

(BEVEZETŐ RÉSZ)

Az ügy száma⁴:

Az eljárás helye⁵:

Eljárási forma:(nyilvános ülés, tanácsülés, zárt ülés)

Az ülés napja⁶:

(RNDELKEZŐ RÉSZ)

A .....(bűncselekmény megnevezése büntetti vagy vétségi alakzatra utalással) miatt .....(terhelt neve) ellen folyamatban volt büntetőügyben a .....(az indítványozó) által a terhelt terhére/javára benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva ..... (bírótság) ..... (ügyszám) számú ítéletét/végzését hatályában fenntartja/ megváltoztatja .....(a megváltoztató rendelkezések)/ hatályon kívül helyezi és az eljárt ..... fokú bíróságot új eljárásra utasítja/ hatályon kívül helyezi és a terhelttel szemben indított büntetőeljárást megszünteti.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 3.000 (háromezer) forint büntügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet/végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány_előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Harmadfokú ügyben:

7

KÚRIA

ítélete/végzése⁸

(BEVEZETŐ RÉSZ)

Az ügy száma⁹:

Az eljárás helye¹⁰:

Eljárási forma:(nyilvános ülés, tanácsülés, zárt ülés)

Az ülés napja¹¹:

(RNDELKEZŐ RÉSZ)

A ..... (bűncselekmény megnevezése büntetti vagy vétségi alakzatra utalással) miatt ..... (terhelt neve) ellen folyamatban lévő büntetőügyben a ..... (az indítványozó) által benyújtott másodfellebbezést elbírálva a ..... (másodfokú bíróság) ..... (ügyszám) számú ítéletét/végzését helyben hagyja/ megváltoztatja ..... (a megváltoztató rendelkezések)/ hatályon kívül helyezi és az eljárt első- és/vagy másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja/ hatályon kívül helyezi és a terhelttel szemben indított büntetőeljárást megszünteti.

Az ítélet/végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

A„C” változatban a határozat bevezető része és a rendelkező része egymást követő, jól elkülönülő, áttekinthető adatsor.

12

KÚRIA

ítélete/végzése¹³

(BEVEZETŐ RÉSZ)

Az ügy száma¹⁴:

Az eljárás helye¹⁵:

Eljárási forma:(nyilvános ülés, tanácsülés, zárt ülés)

Az ülés napja¹⁶:

(RENDELKEZŐ RÉSZ)

Az ügy tárgya¹⁷: (a bűncselekmény megnevezésével)

Terhelt(ek)¹⁷:

A felülbírálni indítványozott határozat száma, formája, kelte, a bíróság feltüntetésével¹⁸:

Az indítvány előterjesztője¹⁹: (ügyészi szerv, terhelt(ek), védő(k), egyéb)

Az indítvány iránya: (terhelt terhére vagy javára, avagy hatályon kívül helyezésre)²⁰

A Kúria rendelkezése:

A fenti adatállománynak „A Kúria rendelkezése” rovatot megelőző öt adatsora valójában rendelkezést nem tartalmaz; ez az adatállomány pusztán annak megjelölésére szolgál, hogy a Kúria tulajdonképpeni rendelkezése mely bíróság melyik határozatára vonatkozik, és kit (mely terheltet vagy terheltet) érint.

2.) A Kúria rendelkezésének tartalma

A rendelkező részben a Kúria tulajdonképpeni rendelkezése aszerint eltérő, hogy

- a Kúria rendes jogorvoslat keretében vagy felülvizsgálati bíróságként, avagy törvényességi jogorvoslatot elbírálvá jár el; illetőleg
- a határozati rendelkezés helybenhagyó, hatályban fenntartó, megváltoztató, vagy hatályon kívül helyező, avagy elutasító, illetőleg megállapító.

Általánosságban leszögezhető, hogy (más szakági határozatok rendelkező részének szerkezetétől eltérően) a büntetőügyekben a rendelkező rész rendszerint nem redukálható egy, a tulajdonképpeni rendelkezést tartalmazó bővített, és egy, a jogorvoslat kizártságára vonatkozó mondatra. A határozatokban ugyanis adott esetben az egy bővített mondatba sűrítendő rendelkezés mellett rendelkezni kell olyan kérdésben is, amely nem a felülbírált határozatra vonatkozik, tehát nem jelenti annak sem a helybenhagyását, sem a megváltoztatását. Így külön mondatos rendelkezést igényel

- a harmadfokú határozatokban az előzetes letartóztatás, házi őrizet további beszámítása;
- a felülvizsgálati vagy törvényességi jogorvoslati eljárásokban a büntügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés, (ami nem azonosítható az alapeljárásban költségviselésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatásával);
- felülvizsgálati eljárásban hatályon kívül helyezés esetén a fogva levő terhelt előzetes fogva tartásáról való rendelkezés.

a) A helybenhagyó/hatályban fenntartó határozatrendelkezésének sémája:

(a határozati forma mindig végzés)

Harmadfokú határozat esetén:

„A Kúria a ..... (másodfokú bíróság) ..... (számú) ítéletét/végzését ..... (terhelt) tekintetében helybenhagyja.”

Ezt a rendelkezést követheti:

- a másodfokú határozat meghozatalát követően előzetes letartóztatásban vagy házi őrizetben töltött idő beszámítása;
- a harmadfokú eljárásban felmerült büntügyi költség megállapítása, ha a viseléséről már az elsőfokú bíróság döntött és ez a döntés változtatást nem igényel; illetőleg a harmadfokon felmerült büntügyi költség viseléséről való döntés.

Ezeket követi külön mondatban a jogorvoslat kizártságára vonatkozó tájékoztatás.

A rendes jogorvoslati eljárásokban a helybenhagyó határozat jogorvoslati tájékoztatást megelőző részében szükség esetén sor kerülhet az első- vagy a másodfokú ítélet rendelkező része egyes adatainak (pl. névelírás, számelírás) a helyesbítésére, ami nem minősül megváltoztató rendelkezésnek.

Felülvizsgálati ügyben hozott határozat esetén:

„A Kúria a ..... (bíróság) ..... (számú) határozatát .....
(terhelt) tekintetében hatályában fenntartja.”

Ezt követően külön mondatban szerepel a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség viselésére vonatkozó döntés (amely nem azonosítható a megelőző eljárásban a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatásával).

Ezt követi a jogorvoslat kizártságára vonatkozó utalás.

b) A megváltoztató határozat rendelkező részének sémája
(a határozati forma mindig ítélet):

A harmadfokú eljárásban és a felülvizsgálati eljárásban egyaránt a megváltoztatásra utalás mellett a határozat rendelkező részének egy mondatként tartalmaznia kell azt, hogy mi a megváltoztatott - a törvénynek megfelelő - ítéleti rendelkezés.

Miután a megváltoztatásra anyagi jogszabálysértés esetében kerülhet sor²¹ a határozatban a „megváltoztatja” szövegrészletet követően akár a büntetőjogi főkérdéseket, akár a járulékos kérdéseket tekintve olyan formában és tartalommal kell feltüntetni a törvénynek megfelelő rendelkezést, ahogy azt a felülbírált határozat rendelkező részének tartalmaznia kellett volna.

Amennyiben a megváltoztatás nem érinti a felülbírált határozat rendelkezésének egészét, utalni kell arra, hogy a megváltoztatásra a felülbírált határozat mely része körében került sor, és utalni kell a megváltoztatással nem érintett rendelkezések helybenhagyására/hatályában fenntartására.

A kiszabott büntetés megváltoztatása az „enyhítés”-re vagy „súlyosítás”-ra utalással történik. A büntetési nem változtatása esetén fel kell tüntetni a megváltoztatott büntetési nem tartamát, mértékét.

Amennyiben a felülbírált határozatban kiszabott büntetés mellett a megváltoztató határozat más büntetési nemet is alkalmaz (pl. szabadságvesztés mellett pénzbüntetés) ennek mértékét is rögzíteni kell.

A felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének megváltoztatása a próbaidő tartamának „felemelésével”, illetőleg „leszállításával” történik.

A szabadságvesztés büntetés megváltoztatása esetén szükség esetén rendelkezni kell a büntetés-végrehajtási fokozatról, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről és annak legkorábbi időpontjáról is.

Pénzbüntetés, közérdekű munka kiszabása esetén a nem teljesítés esetén szükséges átváltoztatásról, az átváltoztatott büntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról és mértékéről is rendelkezni kell.

A megváltoztató határozatban ennek szüksége esetén rendelkezni kell a korábbi jogerős ítélettel kiszabott büntetésből származó feltételes szabadság megszüntetéséből, illetőleg a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendeléséről. A felülvizsgálati eljárásokban a felülbírálat felülvizsgálati okokhoz kötöttsége ezt a rendelkezést kizárhatja.

A harmadfokú megváltoztató ítéletben kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatására kerülhet sor az előbbi szempontokból megfelelően.

A megváltoztató rendelkezést követheti a másodfokú határozat meghozatalát követően előzetes letartóztatásban vagy házi őrizetben töltött idő beszámítása.

A felülvizsgálati eljárásban a felülbírált határozat felmentő rendelkezése ellenében a bűnösség megállapítása nem megengedett, ennek szükségessége esetén a támadott határozat hatályon kívül helyezésének és az elsőfokú és/vagy másodfokú bíróság új eljárásra utasításának van helye.

Felülvizsgálat során minősítésben történt változtatás vagy ún. más anyagi jogszabálysértés megállapítása esetén a megváltoztató határozatnak feltétlenül tartalmaznia kell a büntetést kiszabó vagy az intézkedést alkalmazó rendelkezés anyagi jogi sérelemmel összefüggő megváltoztatását. [Ez alól kivételt a Be. 416. § (1) bekezdés e), f), g) pontjában felsorolt felülvizsgálati okok jelenthetnek.] Amennyiben a minősítésbeli vagy más anyagi jogi sérelem a felülbírált határozatban kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés törvényességét nem érinti, hatályában fenntartásról kell rendelkezni.

Amennyiben a megalapozottnak bizonyult felülvizsgálati indítvány a szabadságvesztés törvényben kizárt felfüggesztését [régi Btk. 91. § (1) bek.; Btk. 86. § (1) bek.] támadja, a megváltoztató határozat kizárólag a felülbírált határozat felfüggesztő rendelkezésének mellőzéséről rendelkezhet.

Példák a megváltoztató határozat rendelkező részére:

Harmadfokú ítélet esetén

„A Kúria a (...) másodfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a ..... terheltet
- bűnösnek mondja ki ...rb. .... büntetésben/vétségében [az alapeset és minősített eset törvényhelyeinek megjelölésével];
- ezért ..... szabadságvesztésre ítéli;
- a szabadságvesztés végrehajtását ..... évi próbaidőre felfüggeszti;
- a szabadságvesztést végrehajtási fokozata a végrehajtás elrendelése esetén börtön;
- a szabadságvesztésről – annak végrehajtása esetén – a terhelt legkorábban a kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.
Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét ..... terhelt/ek/ tekintetében helybenhagyja.”

Felülvizsgálat esetén:

„A Kúria a ..... Bíróság ..... számú ítéletét megváltoztatja;

- a terhelt cselekményét..... büntetének/vétségének [alapeset és minősített eset törvényhelyének megjelölése] minősíti;
- a szabadságvesztést, amelyet börtön/fogház fokozatban kell végrehajtani két évre súlyosítja;
- a terhelt a szabadságvesztésből legkorábban kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.”

„A Kúria a ..... bíróság ..... számú ítéletét megváltoztatja

- a ..... terheltet a gondatlanságból elkövetett ..... vétségének vádjáról felmenti;
- az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben a megtámadott ítéletet hatályában fenntartja.”

c) A hatályon kívül helyező határozat rendelkező része:
(formája címer feltüntetésével nélküli végzés)

A határozat rendelkező részében meg kell jelölni azt, hogy a hatályon kívül helyezés mely fokon eljáró bíróság határozatát érinti. Ekként a hatályon kívül helyezés történhet kizárólag a másodfokú (kivételesen a harmadfokú) bíróság határozatát érintően, illetőleg történhet az ügyben eljáró valamennyi (tehát első-, másod-, harmadfokú) bíróság ítéletét érintően.

A hatályon kívül helyező végzés rendelkező részében a hatályon kívül helyezés kijelentéséhez ugyanazon mondatban társulnia kell

- vagy a büntetőeljárás megszüntetésére vonatkozó,
- vagy az új eljárásra utasító

rendelkezésnek.

Új eljárásra az első fokú, vagy a másodfokú, (akár a harmadfokú bíróság is) utasítható.

Amennyiben a terhelt fogva van, a hatályon kívül helyező végzésben külön mondatként rendelkezni kell a további fogva tartás kérdésében²².

d) Határozat a törvényességi jogorvoslati eljárásban

Amennyiben a Kúria a törvényességi jogorvoslati indítványt alaposnak tartja, ítélettel határoz. A határozat rendelkező részének mellőzhetetlen tartalma annak kijelentése, hogy a megtámadott határozat vagy annak valamely konkrétan megjelölt rendelkezése törvényt sértő.

Ehhez a kijelentéshez ugyanazon mondatban kell társítani a szükséges egyéb rendelkezést, amely lehet:

- a terhelt felmentése;

- a kényszergyógykezelés mellőzése;
- a büntetőeljárás megszüntetése;
- a terhelttel szemben enyhébb büntetés kiszabása vagy enyhébb intézkedés alkalmazása;
- az eljárás másodfokú vagy első- és másodfokú bíróság határozata hatályon kívül helyezése és valamely bíróság új eljárásra utasítása.

Ezt követi külön mondatban az állam költségviselésére vonatkozó rendelkezés, majd a határozat elleni jogorvoslat kizártságára történő utalás.

Amennyiben a Kúria az indítványt nem tartja alaposnak, azt végzéssel elutasítja.

e) Az elutasító határozatok rendelkező része²³
(a határozati forma minden esetben végzés)

Ebben a körben fordul elő az ún. kétmondatos – rendelkezést és jogorvoslat kizártságára vonatkozó tájékoztatást tartalmazó – forma. Az alkalmazható rendelkezések a következők:

„A Kúria a másodfellebbezést elutasítja.”

„A Kúria a felülvizsgálati indítványt elutasítja.”

„A Kúria a legfőbb ügyész által törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítványt elutasítja.”

Az elutasító rendelkezést minden esetben követi a jogorvoslat kizártságára vonatkozó tájékoztatás.

f) A jogorvoslat kizártságára vonatkozó tájékoztatás

A Kúria valamennyi határozati rendelkezésének önálló mondatban elhelyezett része a jogorvoslat kizártságára utalás. Ennek formái a következők:

Másod-, harmadfokú határozatban és a törvényességi jogorvoslat alapján hozott határozatban:

„A Kúria ítélete/végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye.”

Felülvizsgálati ügyben:

„A Kúria ítélete/végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.”

II.

A határozatok indokolásának tagolása:

Az indokolási rész általános sémája:

- a felülbírálandó első-, másod (esetleg harmadfokú) bíróság határozatának rendelkező része
- a fellebbezés/felülvizsgálati indítvány lényege,
- a fellebbezésre/felülvizsgálatra tett észrevétel,
- a fellebbezés/felülvizsgálati ok ismertetése,
- a felülvizsgálat terjedelmére [Be. 423. § (1)–(5) bekezdés] utalás,
- a Kúria döntésének jogi indokai
- a járulékos kérdésekre vonatkozó döntés rövid indoka,
- a jogorvoslat kizártságának jogszabályi alapja.

Magyarázat:

Az indokolásban mindig a jogerős határozat megállapításaiból kell kiindulni.

A megelőző büntetőeljárás cselekményeket annyiban kell rögzíteni, amennyiben azoknak az elbírálás szempontjából jelentőségük van.

Az adott ügyben a felülbírált határozat(ok) és a Kúria határozata egységes egész. A kúriai határozatok indokolásában (így sem a harmadfokú ügydöntő, sem a felülvizsgálati ügyben hozott határozatok indokolási részében) nem mellőzhetetlen követelmény a felülbírált határozatban megállapított tényállás ismertetése. A határozat ún. jogi indokolásában azonban feltétlenül fel kell tüntetni azokat a jogilag jelentős tényeket, amelyek a Kúria jogi álláspontja alapszik.

Amennyiben a tényállás ismertetésére a határozatban mégis sor kerül, az legyen tömör. Kerülni kell az elsőfokú ítéletben megállapított és a másodfokú határozattal esetleg kiegészített, helyesbített tényállás aprólékos, a lényegtelen részeket is tartalmazó ismertetését.

Az eljárás alapját jelentő fellebbezés, felülvizsgálati indítvány stb. (a továbbiakban: indítvány) ismertetése a lényegre szorítkozzék. Kerülni kell a szó szerinti ismertetést. Ugyanakkor az ismertetés hiánytalanul tartalmazza:

- az indítványozó milyen eljárási szabálysértéseket kifogásol,
- milyen körben lát anyagi jogszabálysértést a támadott határozatban,
- milyen jogszabályhelyen alapszik
- a Kúria milyen rendelkezését célozza (megváltoztatás, hatályon kívül helyezés stb.).

Terjedelmesebb indítvány esetén elkülönítetten csoportosítva kell rögzíteni azokat az

eljárási szabálysértésre és anyagi jogszabálysértésre hivatkozásokat, amelyek az ügyben jelentősek lehetnek.

Nem szükséges az indítványbeli hivatkozásokat alátámasztó érveknek az ismertetése ebben a részben. A felesleges ismétlődés elkerülés érdekében az indítvány érveivel kapcsolatos kúriai álláspontra – az érvek elfogadására, illetőleg cáfolatára – a Kúria jogi álláspontjának kifejtése körében lehet sort keríteni.

Valamennyi felhozott évrre választ kell adni, az elbírálás szempontjából nem jelentős érvek esetén pusztán e körülményre utalással.

Ezek a szempontok vonatkoznak az indítványra tett észrevételek ismertetésére is.

A fellebbezés/felülvizsgálati ok ismertetése körében a harmadfokú határozatban a fellebbezés befogadhatóságára, azaz a harmadfokú felülbírálat megengedettségre vagy kizártságára vonatkozó indokokat kell ismertetni.

A felülvizsgálati ügyekben a megfelelő felülvizsgálati okot kell a Be. 416. § (1) bekezdése szerint ismertetni. Amennyiben a felülvizsgálati ok feltétlen eljárási szabálysértés, a jogszabályhely feltüntetésével annak lényegét is meg kell jelölni.

A Kúria jogi álláspontjának kifejtése körében kerülni kell az irányadó tényállás megismétlését, legfeljebb a történeti tényállás azon mozzanatát (részletét) kell – időtől, helytől elvonatkoztatva – ismételni amely a jogi álláspont értelmes kifejtéséhez feltétlenül szükséges.

Az indítvány, valamint az arra tett észrevétel érveivel csak annyiban kell foglalkozni, amennyiben az a határozatban kifejtett kúriai jogi álláspont szempontjából jelentős lehet. Azokra az érvekre, amelyek miatt a rendes vagy a rendkívüli jogorvoslat nem megengedett, nem kell részletesen kitérni, csupán röviden ezt a körülményt kell megjelölni.

A Kúriai jogi álláspontjának kifejtése körében a határozat csak a szükséges és elégséges jogi indokokat fejtsse ki. Nem helyeselhető az olyan, egyébként helytálló érvelés, amely az ügyben nem vitatott jogkérdésre vonatkozik, vagy a vitatott jogkérdés eldöntése szempontjából közömbös.

A Kúria jogi álláspontjának kifejtése során az ítélkezési gyakorlatra hivatkozás esetén követelmény az adott jogtételhez leginkább illeszkedő jogeset, döntés (ún. vezérjog eset) hivatkozásszerű megjelölése. A vezérjog eset felhívása mellett az irányadó kollégiumi vélemény felhívása is indokolt. Amennyiben a jogi álláspont alátámasztására alkalmas döntés elvi bírósági határozat vagy elvi döntés született, ezt kell megjelölni vezérjog esetként. Abban az esetben, ha az adott jogkérdésben valamely jogegységi határozat kötelező jogértelmezést tartalmaz, a jogegységi határozat megjelölésével és az adott jogkérdésre vonatkozó részének ismertetésével elégséges erre hivatkozni. Szükséges lehet a jogegységi határozat indokolásából egyes részek beillesztése is.

Amennyiben a határozatban a Kúria a korábbi joggyakorlattól el kíván térni – feltéve, hogy ez nem tilalmazott, mint pl. jogegységi határozat, elvi döntés, elvi határozat esetén – az eltérés indokait kellő alapossággal kell kifejteni.

A jogi álláspont kifejtése körében a törvény előkészítéséhez készült indokolást csak a jogi érvelés megerősítéseként indokolt ismertetni. Nem kívánatos azonban annak jogalkotói szándékként való feltüntetése.

Kivételesen idézni lehet a jogirodalmi munkákból, az idézés stíluskönyvben meghatározott szabályainak megtartásával. A jogirodalomban általánosan elfogadott jogtételek kifejtése (pl. a halmazat látszólagosságának az indoka) a Kúria álláspontjaként jelenjék meg.

Amennyiben a Kúria döntése elvi indokokat hordoz, ezt a jogi indokolás végén kiemelten kell megfogalmazni.

A harmadfokú határozat indokolásában a jogi álláspont kifejtése előtt feltétlenül állást kell foglalni a másodfellebbezéssel támadott határozat megalapozottsága kérdésében, és végre kell hajtani az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés útján lehetséges helyesbítést.

Nyilvánvalóan, amennyiben a határozat indokolásában feltétlen eljárási szabálysértés vagy – harmadfokon - javíthatatlan megalapozatlanság megállapítása történik, ezzel a további indokolás lezárul, ilyenkor a támadott határozat hatályon kívül helyezésének van helye.

A határozatok indokolásában a tényállás ismertetése mellőzhető az alábbi esetekben:

- a másodfellebbezés vagy felülvizsgálati indítvány elutasítása esetén, továbbá akkor is, ha a törvényességi jogorvoslati indítvány elutasításának oka a más jogorvoslat lehetősége,
- ha a Be. 373. § (1) bekezdésének valamely pontja alapján a támadott határozat hatályon kívül helyezésére kerül sor. Ebben az esetben az eljárás releváns adatait kell ismertetni, amelyek megalapozzák a feltétlen eljárási szabálysértés megállapítását,
- ha a felülvizsgálati indítványt az ügyész a büntetés végrehajtásának törvénysértő felfüggesztése miatt [Be. 416. § (1) bekezdés b) pont harmadik fordulata] nyújtották be. Ilyenkor elégséges a korábbi jogerős büntetések releváns adatainak a feltüntetése.

A tényállás ismertetésének mellőzése kivételképpen előfordulhat megváltoztató határozatban, ha a felülbírált határozatban elévülés ellenére történt bűnösségmegállapítás. Ezekben az esetekben a tényállás helyett a határozat indokolásának tartalmaznia kell:

- a vádbeli, illetőleg annak a bűncselekménynek a pontos megjelölését, amely miatt az eljárás (a nyomozás) megindult, a minősítést megalapozó

- jogszabályhelyek és a büntetési tétel megjelölésével,
- e bűncselekmény elkövetésének időpontját,
  - azoknak az eljárási cselekményeknek az időrendben történő feltüntetését, amelyek az elévülési időt félbeszakították,
  - azoknak (az indítványban felhozott) eljárási cselekményeknek a felsorolását, amelyek az elévülés félbeszakítására nem alkalmasak,
  - végezetül: az elévülés megállapítása indokainak kifejtését, az előbbi adatok alapján.

Az elutasító határozat indokolása mindössze a támadott határozatokat, az indítvány tartalmát és az eljárási cselekmények tényszerűségén alapuló eljárási indokokat rögzíti az alkalmazott jogszabályhelyek megjelölésével.

A cselekmény jogi minősítésének változtatása, vagy az eltérő anyagi jogi értékelés szükségessé teszi a büntetés és/vagy intézkedés felülbírálatát.

A megváltoztató határozatokban a jogi álláspont kifejtését követően ezért foglalkozni kell a büntetéskiszabás kérdéseivel.

A határozat indokolásának végén „záró részként” hivatkozni kell arra, hogy a Kúria eljárási formája milyen törvényhelyen alapszik, továbbá röviden ki kell térni

- a következmény-jellegű járulékos kérdésekben történő döntés indokainak,
- a költségviselés indokaira is.

Az indokolás formai követelményei

Az indokolási részek elkülönített megjelenítése szükséges. Ez történhet a bekezdések között középen elhelyezett jel alkalmazásával (pl. * * *). A határozat indokolásának belső tagolása különösen a nagyobb terjedelmű határozat esetén címekkel elválasztva történjék. A címek előtt arab-, vagy római számok használata általában elkerülendő.

Több bűncselekményt érintő eljárás esetében az alapul szolgáló történeti tényállások számozása egyezzen meg a felülbírált határozat számozásával.

Az indokolás minden bekezdése a lap bal oldalán szögletes zárójelben elhelyezett pont nélküli arab számozást kap. E tekintetben követni kell a nemzetközi gyakorlatot, (és az Alkotmánybíróság határozatait, a BH-ban közzétett formát). A számozásnak a könnyebb hivatkozhatóság érdekében van szüksége, elektronikus felületen ugyanis a közzétett határozatok nem oldalszámmal ellátottak. A számozás alkalmazását az informatikai programok megkönnyítik.

A jogszabályi hivatkozások és egyéb hivatkozások a Stíluskönyv függelékében rögzítettek szerint történjenek.

Formai – egyszersmind tartalmat is érintő – követelmény a határozatban annak pontos megjelölése, hogy mely Btk. került alkalmazásra és mely időállapotnak megfelelő

szöveggel. Elfogadható azonban pl. „a Btk.-nak az elkövetés időpontjában hatályos .... §-a szerint” formula alkalmazása.

Amennyiben a határozat a régi Btk.-ra hivatkozik, ennek az első hivatkozásakor a törvény pontos megjelölésével kell történnie, zárójelben utalva arra, hogy a határozat további részeiben e törvény miként lesz megjelölve. A közérthetőség a szakmai szabatosság megköveteli azt is, hogy az indokolásban hivatkozott más – a Stíluskönyv függeléke rövidítés-jegyzékében feltüntetett – jogszabály esetén is a Kúria ugyanígy járjon el.

Egyéb hivatkozások esetén a függelékben meghatározott rövidítéseket kell alkalmazni.
Pl.

- ...szám/....év BK vélemény
- ....szám/....év BJE
- EBH .....(év).B.....szám
- EBD .....(év).B.....szám

Informatikai támogatás

1. A bevezető részben az adatok más adatbázisból (pl. BIIR-ből átemelhetők)
2. A határozatok állandó, azonos tartalmi elemei informatikai eszközökkel átemelhetők. Ezek az elemek lehetnek – példálózó felsorolással -:
  - a jogorvoslat kizártságára vonatkozó szöveg és ennek jogszabályhelyei a határozatok záró részében,
  - a felülbírálat terjedelmére vonatkozó indokolási szövegrész.
  - a felülvizsgálat okainak megjelölése.
  - a költségviselés alapjai.
  - a tipizálható, egy mondatból álló rendelkezések a rendelkező részben.

- 1 Be. 257. § (3) bekezdése
- 2 Csak az ügydöntő határozat tartalmaz címert, az eddigi gyakorlattal megegyezően
- 3 Az ügy érdemében hozott megváltoztató határozat, valamint a törvényességi jogorvoslati eljárásban hozott megállapító határozat ítélet (akkor is, ha a felülbírált határozat végzés). Minden egyéb esetben a Kúria végzést hoz. Végzésben dönt a Kúria az ügy érdemében a felülvizsgált határozat helybenhagyásáról, illetve hatályában fenntartásáról.
- 4 Az eddigi gyakorlat szerint a határozat második és minden további oldalának bal felső részén élőfejként rögzíteni kell az ügyszámot.
- 5 Be. 258. § (1) bekezdés b) pont. A Kúria eljárásának helye: Budapest.
- 6 Be. 258. § (1) bekezdés c) pont. A határozat kihirdetésének napja csak nyilvános vagy zárt ülés esetén akkor kerül feltüntetésre, ha az eltér a határozathozatal napjától.
- 7 Csak az ügydöntő határozat tartalmaz címert, az eddigi gyakorlattal megegyezően
- 8 Az ügy érdemében hozott megváltoztató határozat, valamint a törvényességi jogorvoslati eljárásban hozott megállapító határozat ítélet (akkor is, ha a felülbírált határozat végzés). Minden egyéb esetben a Kúria végzést hoz. Végzésben dönt a Kúria az ügy érdemében a felülvizsgált határozat helybenhagyásáról, illetve hatályában fenntartásáról.
- 9 Az eddigi gyakorlat szerint a határozat második és minden további oldalának bal felső részén élőfejként rögzíteni kell az ügyszámot.
- 10 Be. 258. § (1) bekezdés b) pont. A Kúria eljárásának helye: Budapest.
- 11 Be. 258. § (1) bekezdés c) pont. A határozat kihirdetésének napja csak nyilvános vagy zárt ülés esetén akkor kerül feltüntetésre, ha az eltér a határozathozatal napjától.
- 12 Csak az ügydöntő határozat tartalmaz címert, az eddigi gyakorlattal megegyezően
- 13 Az ügy érdemében hozott megváltoztató határozat, valamint a törvényességi jogorvoslati eljárásban hozott megállapító határozat ítélet (akkor is, ha a felülbírált határozat végzés). Minden egyéb esetben a Kúria végzést hoz. Végzésben dönt a Kúria az ügy érdemében a felülvizsgált határozat helybenhagyásáról, illetve hatályában fenntartásáról.
- 14 Az eddigi gyakorlat szerint a határozat második és minden további oldalának bal felső részén élőfejként rögzíteni kell az ügyszámot.
- 15 Be. 258. § (1) bekezdés b) pont. A Kúria eljárásának helye: Budapest.
- 16 Be. 258. § (1) bekezdés c) pont. A határozat kihirdetésének napja csak nyilvános vagy zárt ülés esetén akkor kerül feltüntetésre, ha az eltér a határozathozatal napjától.
- 17 Előfordul, hogy a Kúria eljárásában a megelőző eljárásban I. r. terhelt személye már nem érintett, a cselekményét illetően felülbírálatra nem kerül sor. Ebben az esetben – a Btk. Különös Rész címei szerint – a Kúria eljárásával érintett terhelték bűncselekményei

közül a legsúlyosabban indokolt ügytárgyként megjelölni.

- 17 Előfordul, hogy a Kúria eljárásában a megelőző eljárásban I. r. terhelt személye már nem érintett, a cselekményét illetően felülbírálatra nem kerül sor. Ebben az esetben – a Btk. Különös Rész címei szerint – a Kúria eljárásával érintett terhelték bűncselekményei közül a legsúlyosabban indokolt ügytárgyként megjelölni.
- 18 Azért indokolt a „felülbírálni indítványozott” és nem a „felülbírált” határozatra utalás, mert a törvényben kizárt vagy nem jogosulttól származó, illetve elkésett indítvány esetén nem történik felülbírálat.
- 19 Be. 367/A. § (1) bekezdés c), d), e) pont; 417. § (1) bekezdés II. pont d), e), f) alpont
Előfordul, hogy a fenti törvényhelyekben meghatározott jogosulti körön kívüli személy az indítványozó. Ennek feltüntetése is indokolt, mert ez esetben az indítvány elutasítására a nem jogosulttól származás miatt kerül sor.
- 20 Az ügyészi szervek indítványa esetén jelentősége van annak, hogy az eljárást kiváltó indítvány a terhelt terhére vagy javára szól szükséges feltüntetése, ez a Kúria döntési jogkörét behatárolja. (A terhelt terhére szóló indítvány esetén a terhelt javára történő változtatás nem kizárt; fordítva viszont ez az összefüggés nem helytálló.) Amennyiben az indítvány feltétlen eljárási szabálysértés címén kerül előterjesztésre [Be. 416. § (1) bek. c) pontja], az indítványban megjelölt irány a Kúria határozata szempontjából közömbös. A terhelt terhére történt bejelentés jelentősége mindössze az esetleges megismételt eljárásban a súlyosítási tilalom beálltának megakadályozása.
- 21 A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatása nem anyagi jogszabálysértés kiküszöbölése, bár rendszerint anyagi jogszabálysértéshez kapcsolódik.
- 22 Be. 359. § (2) bekezdés, Be. 428. § (5) bekezdés. Amennyiben a hatályon kívül helyezéssel egyidejűleg az eljárás megszüntetése történik, az előzetes fogvatartás nyilvánvalóan egyetlen formájában sem rendelhető el.
- 23 Elutasításra másodfellebbezés vagy felülvizsgálati indítvány esetén törvényben kizártság vagy nem jogosulttól származás, vagy elkésettség miatt kerül sor. Ezen felül felülvizsgálati ügyben az elutasítás alapja lehet ugyanazon jogosult által bármilyen indokkal ismételt előterjesztett felülvizsgálati indítvány benyújtása, vagy más – korábban indítványt nem előterjesztő – jogosult által, de a korábbi indítvánnyal azonos okokból benyújtott felülvizsgálati indítvány. Elutasító határozatot hoz a Kúria akkor is, ha a törvényességi jogorvoslati indítványt nem tartja megalapozottnak, vagy ha az abban kifogásolt határozat más jogorvoslattal támadható meg. Nyilvánvaló elutasítási indok a nem jogosulttól származó indítvány.

